

קונטרס

עצות לבחור ישיבה

יגלה עצות נוראות ונפלאות לכל בחור ישיבה איך הוא יכול להצליח בימי בחרותו, אם לא יהיה בטלן, וידע איך לנצל את הימים והשבועות, ההחדשים והשנים הכי יפות שלו בחיים.

אשר כתב הרב הגאון הצדיק, חסידא ופרישא, עמוד האמונה, מנוחה הטוהרה, המגלה והמפרסם אמתת מציאותו ותברך לכל העולם בלו.

כבוד קדשת הרב הצדיק מוהרא"ש זצ"ל

בגו ומיסד על-פי דברי רבינו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון, בוצינא קדישא
עלאה, אדוננו מורנו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

הובא לדפוס ע"י חסידי ברסלב עה"ק ירושלים תוכב"א

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishan Way,
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטון

24 Merriewald LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

יוזשלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיווק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

נדפסע ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

קונטרס

עצות לבחור ישיבה

א.

היצר הרע הוא השונא הגדול ביותר לאדם, ועקר
הכנעתו — על-ידי תפלה והתבודדות

בני היקר! בהיותך בחור צעיר, עליך לדעת
שכל החיים לפניך. ואומר רבנו ו"ל (ספר-המדות,
אות תשובה, סימן עג): הַעֲבוּדָה שְׁאֵדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם
יִתְבַרֵךְ בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עָרְכוּ יָקָר מִשָּׁנִים רַבּוֹת
שֶׁל עֲבוּדָה לַעֲת זְקֵנוֹתוֹ, וּמִדּוּעַ? כִּי כְּשֶׁבָחֹר הוּא
צֶעִיר, בּוֹעֵר בּוֹ הַיֵּצֵר הָרַע מְאֹד לְהַכְשִׁילוֹ, כִּי כִּידּוּעַ
הַיֵּצֵר הָרַע הוּא הַשּׁוֹנֵא שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(דברים כא, י'): "כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אוֹיְבֶךָ", אוֹמֵר
ה'אֵר הַחַיִּים' הַקְדוּשׁ, שֶׁהַשּׁוֹנֵא הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר
לְאָדָם זֶהוּ הַיֵּצֵר הָרַע, שְׂרוּצָה לְהַכְשִׁילוֹ בְּעוֹנוֹת,

ומכשילו בעוונות. ורבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל, בעל מחבר ספר "באור הלכות" אמר, שהיצר הרע שונא לאדם לא רק בגשמיות, אלא גם ברוחניות, ולא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, ורוצה לראות שאדם יסבל ברוחניות, שיפיל מאמונה, שלא ילמד ולא יתפלל. ובגשמיות — שיסתובב ממרמך, עצוב ומדכא. עם כל זאת, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מט), שזו מעלה גדולה כשיש עדין יצר הרע לאדם, כי אז יכול לעבד את השם יתברך עם היצר הרע דיקא, דהינו לקחת את כל ההתלהבות והחמימות ולהכניסה בתוך עבודת השם יתברך. דהינו להתפלל בהתלהבות הלב. ואם אין יצר הרע לאדם, אין עבודתו שלמה כלל, כי העקר לעצור ולעכב את החמימות בעת התאוות, ולהניח את ההתלהבות בעת עבודתו.

ומהו היצר הרע? אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו, עב): הדמים — הם היצר הרע, שבוצר בו בתאות נאוף, עד שיש שמשתגעים כשוראים אשה, ובאים לידי עוונות חמורים של

עצות לבחור ישיבה

קא

פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, שזהו העוון החמור ביותר. כמו שכתוב (בראשית לז, ז): "ויהי ער רע בעיני ה' וימיתהו"; וכתוב בזהר (חלק א' רי"ט), שזהו החטא הגדול ביותר, ואין עליו תשובה, אבל אומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן עא), שבהזזה הזהר אין אף אחד מבין הפשט רק הוא, כי בודאי יש תשובה על הכל. על-פל-פנים עקר היצר הרע המחטיא את האדם בחטא הזה, בא מהדמים שבוערים בו, ובפרט בימי הבחירות, ועד שזוכה לזכך עצמו, אורך זמן רב. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עה), שאדם צריך לזכך את דמיו עד שיהיה מזכך לגמרי, ואז אין לו כבר שום תאוות ומדות רעות. אין לו כבר שום תאנה למחלקת, אין לו שום תאנה לכבוד ולשררה וכו', אלא רוצה רק את הבורא יתברך שמו בעצמו. למדים מכאן, כל זמן שבחור צעיר, ויש לו יצר הרע, הוא בנסיון קשה מאד, מצד אחד — בוער בו היצר הרע מאד, עד שיוצא מדעתו, ובפרט מי שנכשל בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, אשר החטא הזה הורס את המוח לגמרי, ומחדיר בו עקמומיות, ומצד שני — דיקא בחור צעיר, אם

רק ינצל את זמנו היקר, ויצא לשדה או גלף על איזה הר, או באיזה יער, או אפלו באיזה חדר שאין שם בני-אדם, ויבוא ויבקש את הקדוש-ברוך-הוא כל אשר צריך, אין לתאר ואין לשער את גדל מעלתו; כי כשעובר על האדם מה שעובר, אז הדבור שלו דבור אמת, כי מתפלל עם אמת. ורבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קיב), שכתוב (תהלים יב, ט): "סביב רשעים יתהלכון", הינו הסטרא אחרא מסבבת את הקדשה, מסבבת את האדם ומכשלת אותו בעברות, ומחמת זאת אין הוא יכול להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא. ואפלו כשכבר מתפלל, זה מלא בלבולים והרהורים רעים, והוא שבור, עד שאינו יכול להחזיק מעמד. אבל אם אדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא עם אמת, אשר אמת זהו חותמו של הקדוש-ברוך-הוא (שבת נה, ג), אזי הוא יתברך מאיר לו. ואומר רבנו ז"ל: והמשכיל המבין, יש לו להתפלל כל ימיו, שיזכה פעם אחת בחייו לדבר דבור אחד של אמת לאמתו לפני השם כראוי. אשר על זה בעצמו צריכים לבקש אותו יתברך, שלא יטעה את עצמו. ואמרו אנשי שלומנו: אימתי זה הדבור אמת? בשעה

שעובר על האדם מה שעובר: צרות ויסורים ומרירות, דינים והתקאות, ונכשל בעברות, וכא ובוכה לפניו: תברך, ומספר את כל אשר עם לבבו, וכל אשר מעיק וכואב לו, הוא צריך שדוף — אזי שופך דמעות להקדוש-ברוך-הוא, זה נקרא עם אמת, כי דיקא בעת רידה, כשבאים אליו: תברך, ומדברים אליו — זהו דבור אמת.

לכן, בני היקר! עקר עצתי לך, הדבר הראשון: שתרגיל עצמך לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, וראה 'לגנב' זמן מפה ומשם, ותלך למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותדבר אליו: תברך בשפת האם שלך, ותספר ותתודה לפניו: תברך כל אשר עובר עליך, כי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ושומע תפלת כל פה. ותפלה היא מהעבודות הקדושות ביותר והיא השער והפתח להכנס אל הקדוש-ברוך-הוא, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן פד), שהשער והפתח להכנס אליו: תברך זהו הפה של האדם. כי באמת כלם רוצים לשוב בתשובה שלמה, וכלם רוצים להפיר את הבורא: תברך שמו, אכל נתקיים אצלם

(בראשית יט, יא): "וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵכּוּ בַסְּנוּרִים וַיִּלְאוּ לְמַצָּא אֶת הַפֶּתַח", מֵרֵב מְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עַל בַּחוּר צָעִיר, אֵינְנוּ יוֹדְעֵי מֵהַכּוֹחַ הַטְּמוּנִים בּוֹ, אֲשֶׁר עַל יָדָם יְכוּל לְהַפְגִּס אֶצְלוֹ תַבְּרוּךְ, וְהַפֶּתַח לְהַפְגִּס אֵלָיו תַּבְּרוּךְ — הוּא הַדְּבוּר.

ולכן, בני הַיָּקָר! רֵאָה לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל דְּבוּרְךָ, וּבִמְקוֹם לְפִטְפֹּט דְּבוּרֵי הֶבֶל וְרִיק, דְּבוּרִים בְּטָלִים וְלִיצְנוֹת, רֵאָה לְבָרַח לְמִקּוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשָּׂיחַ וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְךָ אֵלָיו תַּבְּרוּךְ, וּכְכֹל שְׂבוּעַר בְּךָ יוֹתֵר יִצְרָךְ, רֵאָה לְצַעֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שְׂיִחַלְפוּ יָמִים וְשָׁנִים, וְאִם תִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, יִזְדַּכְּכוּ הַדָּמִים אֶצְלְךָ, וּמִחֶךָ יִהְיֶה מִיֵּשֶׁב מְאֹד, וְתִזְכֶּה לְהִשְׁכִּיל בְּהַשְׁפָּלוֹת רוּחָנִיּוֹת. אַבְל צָרִיךְ לִהְיוֹת חֲזָק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַכֹּל יִתֵּן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְאָדָם, אַבְל לֹא לְהַתְּבַדֵּד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, שְׂבָרְגַע שְׂבַחוֹר צָעִיר מְרָגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַשָּׁם תַּבְּרוּךְ, אֵין לוֹ מֵה לְעֲשׂוֹת אֶצֶל בַּחוּר זֶה. כִּי בְּאֵמַת הַיָּצָר הָרַע רוּצָה לְשֹׁבֵר בַּחוּרִים, וְכִמוֹ שְׂצוּעַק

הנביא (איכה א, טו): "קרא עלי מועד לשבר בחורי", אצל הסמ"ך-מ"ם — היצר הרע, זהו מועד וחג כשיכול להכשיל בחורים ולשברם. פי בחורים צעירים כל העולם לפניהם, ויכולים להגיע לכל המדרגות שבעולם, אם רק יסלקו דעתם וחקמתם וכינתם, ויציתו את רבנו ז"ל. וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), שעקר שלמות ההתקרבות אל הצדיק הוא לבטל את שכלו, וכך אשר יאמר לך הצדיק שהוא זה — תשמע בקולו. והיסוד והעקר היה אצל רבנו ז"ל: תפלה והתבודדות, להתפלל ולבקש את הקדוש-ברוך-הוא.

פעם בא אדם אל רבנו ז"ל, ואמר שרוצה להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא. ענה ואמר לו רבנו ז"ל שילמד תורה. שאלו האיש, שהלא אינו יכול ללמד. השיב לו רבנו ז"ל: על-ידי תפלה יכולים לבוא לכל טוב, לתורה ועבודה, ולכל הקדשות שבכל העולמות, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיא). ובאמת חכמינו הקדושים אומרים (תנחומא וירא א): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, הווי

זהירים בתפלה, שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבנות, ואפלו אין אדם פדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים, אני עושה חסד עמו. כל-כף השוב הענין של תפלה. ברגע שאדם, ובפרט בחור, מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, זוהי התחלת ישועתו, פמוכא בדבריו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), אשר כל המחשבות ורות באות לאדם בעת התפלה דיקא. ומדוע? אלא אנשי פגסת הגדולה תקנו לנו להתפלל שלש תפלות ביום: שחרית, מנחה, ערבית, יש אומרים: 'תפלות כנגד תמידין תקנום' — תמיד של שחר, תמיד של בין הערבים, ואברים ופדרים שלא נתעפלו, קרבים והולכים כל הלילה, ויש אומרים: 'תפלות אבות תקנום' — אברהם אבינו תקן תפלת שחרית, שנאמר (בראשית יט, כז): "וישפם אברהם בבקר" וכו', יצחק אבינו תקן תפלת מנחה, שנאמר (שם כד, טג): "ויצא יצחק לשוח בשדה", ויעקב אבינו תקן תפלת ערבית, שנאמר (שם כח, יא): "ויפגע במקום וילן שם" (עין ברכות כו:). אבל אומר רבנו ו"ל, בדרך כלל בדרך

כבושה, אשר מפרת וידועה לכלם, שם אורכים הגזלנים ביותר, לתפס את האדם ולשדוד את כל רכושו, אבל אם אדם עושה לעצמו דרך חדשה, בין החרים, בין השדות, שאין זו דרך סלולה, הגזלנים אינם יודעים לארב שם ולתפסו, וממילא עובר דרכו בשלום. סגם רבנו ו"ל ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן צו), שהשליש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית, הן בחינת 'דרך כבושה', והסמ"ך-מ"ם יודע את הדרך, ואורכ לאדם ומכניס בו כל מיני מחשבות זרות, ומבלבלו בכל מיני בלבולים, ולכן כל המחשבות זרות באות דיקא בתוך התפלה. אבל אם אדם מתבודד להקדוש-ברוך-הוא, הוא עושה לעצמו דרך חדשה, העוקפת את הדרך הכבושה, ואותה אין הסמ"ך-מ"ם מכיר, על-כן אינו אורכ על האדם לבלבלו ולהטרידו, והאדם אז מדבר אליו יתברך מעמקי לבו, מפנימיותו, ומבקש כל צרכיו, ומספר כל העובר עליו, וכל אשר מעיק לו, וכוזה אין היצר הרע יכול לתפסו. ולכן ענגן גדול כל-כף ההתבודדות, ומה גם שלבסוף יודכך מחו, עד שיתפלל גם את השליש תפלות בדבקות ובשלמות כזו, שאין

למעלה מזה. לכן עצת לבחור ישיבה — להרגיל עצמו לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, וכל צרכיו יבקש רק ממנו יתברך, ועל-ידי-זה אף פעם לא יתרחק ממנו יתברך.

ידוע על מוהרנ"ת ז"ל, כשהתקרב בפעם הראשונה לרבנו ז"ל, וספר לפניו כל העובר עליו, כרוך רבנו ז"ל ידו סביב כתפו של מוהרנ"ת ז"ל ואמר לו: מה טוב ומה נעים לספר את כל לבו להקדוש-ברוך-הוא, כמו שמדברים אל חבר טוב. ואמר מוהרנ"ת ז"ל, כשהלכתי מרבנו ז"ל, הבנתי, שהנה עכשו נתגלה לי המפתח איך להיות איש צדיק, פי כל אשר יעבר עלי, אספר אליו יתברך. ולכן עצמי לך, בני היקר! דיקא עתה בימי בחרותך, בעורך בחור צעיר בישיבה, לקחת לעצמך את הדרך הזו, לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבקשו כל צרכיו. ואף שבתחלה יבוא לך דבר זה קשה מאד, פי ידמה לך, שאין צריכים אותך, ואין שומעים אותך, אבל אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב): ובאמת אם אדם היה יודע שהקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו,

ושומע כל דבור ודבור שמדברים אליו, ושוקד על שפתותיו, בנדאי היה מדקדק מאד להתפלל לפניו, אף מחמת שאין אדם יודע זאת ידיעה בלב שלם, על-כן ממצט בתפלה והתבודדות; אשרי הבחור הקונה לעצמו עבודת התפלה והתבודדות בתמימות ובפשטות גמורה!

ב.

למוד שלחן ערוך — היסוד אצל רבנו ז"ל

בני היקר! רבנו ז"ל אומר, אשר העצה להחדיר באדם אמונה — ללמד הרבה שלחן ערוך. כי שלחן ערוך מחדיר באדם אמונה, שיוכל אחר-כך להרבות בהתבודדות. וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות פוסק, חלק ב', סימן ב'): על-ידי למוד שלחן ערוך, זוכים ליראה. ורבנו ז"ל רצה שכל אנשי שלומנו ילמדו בכל יום שלחן ערוך. פמוכא (שיחות-הר"ן, סימן כט), שעל למוד פוסקים רבנו ז"ל הקפיד יותר מכל הלמודים. ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שעל-ידי שלומדים פוסקים,

זוכים לברר את הטוב מהרע. פי כל אדם מערב עם טוב ורע, הנשמה היא טובה, ורוצה רק לחזור אל הקדוש-ברוך-הוא, שהוא רק טוב, כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): "טוב ה'ני"ה לכל ורחמיו על כל מעשיו"; והגוף זהו רע, חמר, נמשך אחר תאוות ומדות רעות. והנשמה מערבת עם הגוף והגוף מערב עם הנשמה, ועל-פי-כך הגוף מתגבר על הנשמה, עד שכל התאוות והמדות רעות תובעים את הנשמה, עד שהיא נסתרת לגמרי. אבל אם לומדים שלחן ערוך, על-ידי-זה מקברים הטוב מהרע. ולכן, בני ה'קר! ראה להתמיד הרבה בלמוד שלחן ערוך, ועשה לעצמך פנה וכמה שעורים בזה. אנשי שלומנו מספרים, שלמוהרנ"ת ז"ל היו שלשה-עשר שעורים בהלכה לבד, מלבד רבוי השעורים שלמד בכל יום, ומלבד שכתב המון חידושי תורה, ומלבד שדבר המון עם בני-אדם בעבודת השם על-פי עצות רבנו ז"ל, ומלבד שפסק הרבה בענין ובנין דעת רבנו ז"ל בעולם, וקרוב רחוקים אליו יתברך, ולעשות נפשות אל דעת רבנו ז"ל. ועם כל זאת היו לו שלשה-עשר שעורים בהלכה. אזי אצלנו צריכים להיות לכל

עצות לבחור ישיבה

קיא

הפחות שלשה שעורים, לקבץ לעצמנו ללמד
שעור אחד — קצור שלחן ערוך; הינו ראשית כל,
לידע את עקר ההלכה איך להתנהג. אחר-כך שעור
מחבר רמ"א בסדרן, להתחיל מהתחלת הארח
חיים, וללמד סימן אחר סימן, עד שיזכה לסיים את
כלו, ונתחיל יורה דעה, וילמד סימן אחר סימן, עד
שיסימו, ונתחיל אבן העזר, וילמד סימן אחר סימן
עד שיסימו, ונתחיל חשן המשפט, וילמד סימן
אחר סימן, עד שיזכה לסימו, ואז יתחיל שוב. שנה
מחבר רמ"א, וזה נקרא אצל רבנו ז"ל שלחן ערוך
הקטנים. כי פעם היה נדפס שלחן ערוך מחבר
רמ"א לבד בלי נושאי פלים. והבעל-שם-טוב
הקדוש זי"ע הזהיר מאד את תלמידיו, שילמדו
הרבה מחבר רמ"א, כי נתחבר ברוח-הקדש, וזה
צריך להיות השעור השני של בחור צעיר. ואחר-
כך יהיה לו שעור שלישי, שנה יארך לו ימים
ושנים — ללמד עם דברי הטור את כל הבית-יוסף
עם הב"ח, ואחר-כך על כל סימן וסימן את השלחן
ערוך עם הט"ז והמגן-אברהם, ואין צריכים
להרתע מרובי הלמוד, אלא לזכר מאמרם ז"ל
(ויקרא רבה יט, ב): מי שטפש אומר: מי יכול ללמד

את התורה?! מי שפקח אומר: הריני שונה ב' הלכות היום, ב' הלכות למחר. עד שאני שונה את כל התורה בלה; כי התורה אינה נלמדת ביום אחד, אפלו לא בשבוע אחד, ואפלו לא בשנה אחת, פי אורך ימים ושנים, עד שזוכים לסיים את כל התורה בלה. וזה צריך להיות יסוד אצל בחור צעיר — ללמד הרבה שלחן ערוך, שיהיה בקי בהלכה, וכל אשר עושה צריך לראות שלא יצא מגדר ההלכה. ואף שבין כף שוכחים, אף אין זה פגם ומגרעת, כמאמרם ו"ל (קהלת רבה, פרשה ג', סימן א'): זה שפוטה של תורה, שאדם לומד תורה ושוכחה. פי לטובתו אדם לומד תורה ושוכח, שאלו היה לומד ואינו שוכח, היה מתעסק בה שנים ושלש שנים, וחוזר ומתעסק במלאכתו, אלא מתוך שאדם לומד תורה ושוכחה, אינו מזיז עצמו מדברי תורה. הקדוש-ברוך-הוא הטביע באדם שילמד וישכח, פי אם היה זוכר הכל, היה לומד כמה שנים את כל התורה, ואחר-כך עוסק בדברים בטלים, ולא מתעסק בתורה כלל. ובאמת מובא מהא"ר ו"ל (לקוטי-תורה עקב), שמה שאדם לומד בזה העולם, מזכירים לו לעתיד לבוא, ומכל שכן,

עצות לבחור ישיבה

קיג

אם אדם באמת יחזר על הלמוד, ובפרט בחור צעיר, אם יתמיד הרבה, לבסוף יזכה לזכר את ההלכה. אבל כלל זה ידע, שלא יכולים ללמד בפעם אחת את כל הד' חלקי שלחן ערוך עם הטורים והמגינים, אלא אורך ימים ושנים, אבל אם יהיה חזק, יזכה לסיים את כל הטור עם בית יוסף והב"ח עם כל השלחן ערוך והמגינים. ואומרים חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יב, סימן יא): למה נמשלה התורה בתאנה? שהתאנה נלקטת מעט מעט, וכך התורה היום לומד מעט ולמחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים. ואם בחור צעיר יקח לעצמו חק ולא יעבר ללמד בכל יום שלחן ערוך, יהיה ירא שמים גדול מאד.

ג.

למוד מקרא, משנה, גמרא — היסוד אצל רבנו ז"ל

בני היקר! ראה להתמיד בלמוד מקרא, אשר הוא חשוב מאד, עד כדי כך שאומרים חכמינו

הקדושים (ברכות ח.): לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור, משלימים לו ימיו ושנותיו. סגלה לאריכות ימים — ללמד 'שנים מקרא ואחד תרגום' עם פרוש רש"י, שזה מסגל ליראת שמים גם-כן. ורואים שבני-אדם מתרשלים במצנה היקרה הזו — לסיים פרשת השבוע 'שנים מקרא ואחד תרגום', ויכולים לחלוף שבועות וחדשים ואפלו שנה, שלא ילמדו פרשת השבוע. ודבר זה עליך לדעת, בני היקר! אם אדם אינו מסים בשבוע 'שנים מקרא ואחד תרגום', בשבוע זה יהיה לו איזה משבר והפסד, ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט): בזה שאדם לומד מקרא והתרגום — זהו תקון הברית; לכן בחור שיודע שפגם בברית, או רוצה להנצל מפגם הברית, לשכך את המדורה הבוערת בו, ילמד בכל יום חמש רש"י עם התרגום, באפן שעד שבת יזכה לסיים את פרשת השבוע, אשר כתוב בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן רסה): מיום ראשון ואילוף נקרא עם הצבור; הינו שיכולים להתחיל בזה מיום ראשון, ללמד כל יום קצת, ולסיים עד יום ששי את כל פרשת השבוע.

כְּמוֹ-כֵן, בְּנֵי הַיֶּקֶר! רְאֵה לְהִתְמַיֵד בְּלַמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל כָּל הַלַּמּוּדִים. וְרַבְּנוּ ז"ל נָתַן תַּקוּן לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל וּלְעוֹד כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שִׁירְגִילוּ עֲצָמָם לומר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, (כַּמּוּבָא שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפ"ה), וְכַתוּב מִגּוּרֵי הָאָר"י ז"ל, שֶׁעַל-יְדֵי אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם הוֹרְגִים אֶת הַיֵּצֵר הָרָע. לְכֵן בַּחֲזוֹר צְעִיר שְׂיֹדֵעַ שְׁבוּעַר בּוֹ הַיֵּצֵר הָרָע, עָלָיו לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְגַרֵס בְּכָל יוֹם פְּרָק אַחַר פְּרָק מִשְׁנֵיּוֹת, עַד שִׁיזְכֶּה לְסַיֵם בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֵר הָרָע שְׁלוֹ. וְצָרִיכִים לִהְיוֹת חֲזִק בְּזֶה מְאֹד, כִּי 'מִשְׁנָה' אוֹתִיּוֹת 'נִשְׁמָה', וְכַתוּב בְּמִדְרָשׁ תַּלְפִּיּוֹת, שֶׁאֲשֶׁר בֵּין יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פֶּתָחוֹ שֶׁל גִּיהֵנוֹם, וּמִי שְׁלֹמֵד מִשְׁנֵיּוֹת, אֵינּוּ מַנִּיחוֹ לְהַכְנִס לְשָׁם. וְהַחֲדִיד"א מְצָא רְמֵז בְּזֶה שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית מ"ט, כ): "מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחָמוֹ"; שְׁמְנָה אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָה, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מַה זֶה לַמּוֹד מִשְׁנָה, תְּמִיד הָיוּ לוֹמְדִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲלָא אֵינָם יוֹדְעִים מַעֲלַת לַמּוֹד זֶה. וּבְאֲמַת אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה ז', סִימָן ג'): אֵין כָּל הַגְּלִיּוֹת הַלְלוּ מִתְּפִנְסוֹת אֲלָא בְּזִכּוֹת לַמּוֹד מִשְׁנֵיּוֹת; וּמִי שֶׁמְרַגֵּיל

עצמו ללמד הרבה משניות, נשמתו מזדככת. וכן אומרים חכמינו הקדושים (בבא בתרא קמה): "וטוב לב משהה תמיד" (משלי טו, טו) — אלו בעלי משנה. כשאדם לומד משניות הוא שמח, פי מוצא ספוק בנפשו. ובפרט בחור צעיר מרגיש עצמו ריקני, וכשלומד בכל יום ח"י פרקים משניות, חש שעשה משהו, שפעל משהו, שמלא עצמו עם טוב אמתי. ולכן ראה להרגיל עצמו ללמד משניות בכל יום, פרק אחר פרק בסדרן, עד שתסיים ששה סדרי משנה, ותתחיל שוב, וכך תנהג כל חייך; אשרי המצית, והורג על-ידיה את היצר הרע.

פמוֹכֵן, בני היקר! ראה להתמיד בלמוד גמרא, אשר אין למעלה מזה. ורבנו י"ל אומר (לקוטי מוהב"ן, חלק א', סימן ריד): 'תלמוד' גימטריה הקלפה 'לילית', המחטאת את האדם בפגם הברית. ולכן אשרי מי שלומד הרבה גמרא. וכן אומר רבנו י"ל (שם, סימן ג'), שעל-ידי שלומדים גמרא בלילה, בשעה שחשך לו, וקשה לו, והיצר הרע בוער בו, ומרים ורעים חזיו, והוא כל-כף מבהל ומבלבל, עם כל זאת כשלומד גמרא, זוכה לנבואה,

במחשבים הושיבני' (איכה ג, ו) — זה תלמודה של
 בבל (סנהדרין כד.); הינו שבתוך החשף שלו —
 לומד תלמוד בבלי, אזי זוכה לנבואה, ונשמר מכל
 מיני קלפות וסטרך אחרא. ובני-אדם אינם שמים
 לב מהי מעלת למוד גמרא, אשר כתוב בספר-
 החיים לאחי המהר"ל מפראג ז"ל: ג'מ'ר'א ראשי
 תבות: ג'בריא, מ'יכאל, ר'פאל, א'וריאל. אם
 אדם לומד בכל יום גמרא, ממשיך על עצמו ד'
 מלאכי השמירה. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,
 חלק ב', סימן ה'), פשאדם הולך לישן ורואה מקרה
 לילה, רחמנא לצלן, זה בא מחמת שהתגברו עליו
 הקלפות והסטרך אחרא. כי אין אדם בא לידי
 טמאה בלילה, אלא אם-פן הרהר ביום. ומה העצה
 לזה? קשור המרפכה. לזאת תקנו הקדמונים לומר
 קדם השנה: "בשם הוי"ה אלהי ישראל, מימיני
 מיכאל, משמאלי גבריא, מלפני אוריאל ומאחורי
 רפאל, ועל ראשי שכנית אל". זה נקרא קשור
 המרפכה. וזה זוכים על-ידי שלומדים גמרא, אזי
 מקשרים את המרפכה העליונה, ואדם נשמר
 מהקלפות והסטרך אחרא. ולכן רבנו ז"ל כתב
 מכתב לחתנו ר' יוסקה: "בקשתי מאהובי חתני,

שכתב לי כמה דפים גמרא אהה לומד, וכמה דפים פוסק אהה לומד, שלא תעשה מהעקר טפל ומהטפל עקר"; כי אצל רבנו ז"ל העקר היה דפי גמרא. וכשהיה קטן שלם למלמד על כל דף גמרא שלמד עמו שלש מטבעות, והמלמד שהיה עני, למד עמו הרבה פרקים, ומספרים אנשי שלומנו, שרבנו ז"ל היה ילד קטן, ושתה בצמאון דף אחר דף, עד שהמלמד, אף שהיה נצרך לשלש מטבעות שקבל על כל דף, לא היה יכול ללמדו יותר כי נחר גרונו. כזה צמאון עז היה לרבנו ז"ל בהיותו רך בשנים וכו'. ולכן, בני היקר! ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם ללמד בכל יום גמרא. ואם תצית אותי לשמע בכל עצותי, תהיה המאשר ביותר והעשיר הגדול ביותר, כי אין עשיר גדול יותר ממי שלומד: מקרא, משנה, גמרא, הלכות ואגדות, ברייתות ותוספתות, ועל-כל-פנים תלמד מקרא, משנה, גמרא. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (שפת קנ.): "וביתי אין לחם ואין שמלה" (ישעיה ג, ז) — שאין בידי לא מקרא, לא משנה ולא גמרא, אשר זו העניות הגדולה ביותר.

עצות לבחור ישיבה קיט

על-כן, בני היקר! זכר היטב שהעקר —
למוד התורה הקדושה, וזה היה העקר אצל רבנו
ז"ל, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן יט): אפלו אותן
האנשים שנלכדו במצודה רעה, עד שרגילים
בעברות, חס ושלום, רחמנא לישזבן, רחמנא
לצלן, אף-על-פי-כן כח התורה גדול כל-כף,
שיכול להוציאם מהעברות שרגילים בהם. ואם
יעשה לעצמו חק קבוע והרגל חזק ללמד בכל יום
כך וכך, לבסוף יזכו לצאת ממצודתם שנלכדו בה
— על-ידי למוד התורה, כי חפצו ורצונו של רבנו
ז"ל, שנעסק הרבה בתורה ובתפלה.

ד.

השמחה והתמימות — היסוד אצל רבנו ז"ל

בני היקר! רבנו ז"ל רצה מאד שנהיה תמיד
בשמחה עצומה, כי השמחה היא הגאלה, ואין לה
עוד אדם שנצטרף לשמחה כמו בחור, כי כל זמן
שלא התחתן, אומרים חכמינו הקדושים (יבמות
ב.ו): כל השרוי בלא אשה — שרוי בלא שמחה.
לכן, בני היקר! ראה למסר נפשך להיות בשמחה

תמיד. ואמר רבנו ז"ל, שצריכים מסירות נפש להגיע לשמחה, כמובא (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; וצריך להכריח עצמו להיות בשמחה, כי היא באה לאדם מאד מאד קשה. וחכמי הרופאים אומרים, שאפילו בגשמיות השמחה מועלת, כי השמחה היא רפואה, וברגע שתהיה תמיד שמח ועליו בימי בחרותך — תצליח. וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א'): מי ששמח תמיד — על-ידי-זה הוא מצליח. בחור ששרוי תמיד בשמחה ובחדוה, הוא זריז, וברגע שהוא זריז — זוכה להצלחה. פי להפך — על-ידי העצבות והמרירות, נעשה עצל ונכשל בחיים, רחמנא לצלן. וכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן כא): על-ידי שמחה — תפיסת המח נתגדל. פי כשאדם שש ושמח, מתרחב לו המחין. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-ה"ר, סימן כ'): כשאדם כל היום בשמחה, אזי בנקל לו ליחד לו שעה ביום לשבר לבו, ולשיח כל אשר עם לבבו להקדוש-ברוך-הוא; כי ברגע שאדם שמח כל היום הוא בגדלות המחין ויכול לדבר אליו יתברך.

עצות לבחור ישיבה

קכא

לבן, בני היקר! ראה להיות שמח מאוד מאוד, ותשמר עצמך מהוללות ומליצנות, אשר מוהרנ"ת ו"ל אמר, שעקר פתח הטמאה הוא הליצנות. וכמאמרם ו"ל (שבת קד): הבא לטמא — פותחין לו, שנאמר (משלי ג, לד): "אם ללצים הוא יליץ". ואומר על זה מוהרנ"ת ו"ל, שאם חכמינו הקדושים הביאו ראיה מהו פתח הטמאה דיקא מפסוק המבטא גריעות מדת הליצנות, אזי סימן שפתח הטמאה הוא הליצנות. ולכן ראה, בני היקר, להשמר מאוד מאוד ממדה רעה של ליצנות, אשר שיכת ביותר אצל בחורים, כי מצויים ביניהם ליצנים גדולים, כי מי שפגם בברית הוא ליצן גדול, כי חטא פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, מכניס באדם דפאון ומרירות, ומחמת שאינו רוצה להראות לכלם שהוא מדכא ונכשל, ויש לו אכזבות בחיים וכו', אזי מתחיל להתלוצץ מזה ומאחר, מצדיק פלוני או אלמוני, מחסידות זו או אחרת, ואצלו העקר ליצנות, ובוזה מסתיר ומכסה את הנאוף שלו, את פגם הברית שלו. ובאמת צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שינקה להתרחק מליצנים. וכן אומרים חכמינו

הקדושים (פסחים קיב:), שרַבְנּוּ הַקְדוֹשׁ הַזֶּהִיר אֶת בְּנָיו, אֵל תְּדוּרוּ בְּשִׁכְנָצִיב מִשׁוּם דְּלִיצְנֵי הוּוּ, וּמִשְׁכוּ לָךְ בְּלִיצְנוּתָא. ובפרט בחור צעיר הרוצה ללמד תורה ולהתעלות בה, ולהיות עובד השם גדול, להיות דבוק באלקים חיים ומלך עולם, וליוחד יחודים, ומחו יהיה נקי ומזוף, עליו להשמר מאד ממדת הליצנות. וחקמינו הקדושים אומרים (שיר השירים רבה, פרשה א', סימן ב'): מה השמן הזה כוס מלא אינו מוזזוף, אף דברי תורה אינם מוזזפים בדברי ליצנות, אם נכנס דבר של תורה ללב, יוצא כנגדו דבר של ליצנות, נכנס ללב דבר של ליצנות, יוצא כנגדו דבר של תורה. פי ליצנות ותורה אינן מתערבות יחד. ולכן דבר רבנו ז"ל שהוא תמימות עמקה, עמק עמק מי ימצאנו, אינו עולה בקנה אחד עם ליצנות. ואמר מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו: שאגיד שלא למדתי מספיק — איני יכול לומר, שאגיד שלא התפללתי מספיק, אינני יכול לומר, פי שמרתי על הזמן, אבל החל לקונן: איי, איי, מי יודע אם זכיתי להגיע לתמימות של רבנו ז"ל, פי היא עמק עמק מי ימצאנו. וכל ההתקרבות אל רבנו ז"ל היא

תמימות אמתית. ולכן כל מי שיותר תמים, נמצאת אצלו יותר שלמות. כי תמים הינו שלם, וכמו שמצינו בספירת העמר, שכתוב (ויקרא כג, טו): "שבע שבתות תמימות תהיינה"; ואומרים חכמינו הקדושים (נדרים לב.): כל המתמים עצמו — הקדוש-ברוך-הוא מתמים עמו.

כשהקדוש-ברוך-הוא עוזר לאדם וזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל, עליו לידע, שהפתח והיסוד אצל רבנו ז"ל זהו תמימות; כי העקר להיות איש תם וירא אלקים. ובפרט בחור, אם רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, הוא מכרח להיות תמים. ואל תחשב, בני הנקר, שמדת התמימות באה לאדם בנקל, אלא זה הדבר הקשה ביותר, כי אצל כל אדם יש חכמות, אבל לסלק את החכמות מעצמו, זה קשה מאד. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (נדרים לב.), בשעה שאמר הקדוש-ברוך-הוא לאברהם (בראשית יז, א): "התהלך לפני והיה תמים" — שפחד מאד, כי הליצנות הורסת את האדם לגמרי. ובפרט בחורים צעירים, רואים אצלם ביצד מתלוצצים מעובדי השם, מצדיקים אמתיים וכו',

אשר כל זה מחמת פגם הברית שלהם. ולכן סימן
הכר לבחור לידע אם הוא פגום בברית — אם
מתלוצץ מצדיקים ומחכמים אמתיים. כמו שכתוב
(תהלים נה, כ): "שלח ידו בשלומיו — חלל
בריתו"; מסכן, על-ידי ליצנותו הוא בעצמו מגלה
לכלם את אשר עשה בהצנע. ולכן, בני היקר! ראה
לברח מכל מיני ליצנים, ותקנה לעצמך מדת
התמימות והפשיטות, ובפרט לתפלה ולהתבודדות
אי אפשר להגיע, אלא על-ידי תמימות, על-ידי
שסלק דעתו לגמרי, ואי יכול לדבר אל הקדוש-
ברוך-הוא, כי מאחר שזכה להשליך מעצמו את
החכמות, ואי הגיע למדת התמימות. ומהי
התמימות? "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", אומר
על זה רש"י: התהלך עמו בתמימות ותצפה לו,
וכל אשר בא עליך תקבל בתמימות, ואז תהיה עמו
ולחלקו. כי אדם שהולך בתמימות, יהיה בחלקו
ותברך.

ולכן, בני היקר! עליך לדעת, בעת שאתה
יושב בישיבה, אשר שם מצויים כל מיני בחורים,
ראה לברח מלצים, כמאמרם ו"ל (דבי אליהו זוטא ו):

תחלת העברה — הרהור הלב, ושניה לה — ליצנות; ואם אתה רואה בחור העושה ליצנות מראש הישיבה, מהמשגיח או משאר יראי השם, סימן שהוא פגום בברית, ותברח ממנו כמטחוי קשת. ובפרט מי שרוצה להתקרב לרבנו ז"ל, בהכרח לו לברח מליצנות. וכבר אמר החכם מכל האדם (משלי ט, יב): "אם חכמת — חכמת לך, ולצת — לבדך תשא"; פי מהו ליצן? שחוק הפסיל. ועל-כן אם אתה חכם ומציית לכל אשר אמרו לך וגלו אונך עד כה — חכמת לך, זכית לעצמך — ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, בריתות ותוספות, ואתה מתפלל ומתבודד, ותמיד שמח, ועושה צדקה וחסד עם כל אחד, אזי כלם אוהבים אותך, וחכמת — חכמת לך. אבל ולצת — אם אתה עושה ליצנות מכל הדבורים הללו, אמלל אתה, פי אתה עושה ליצנות מעצמך, ולא מיראי השם, יראי השם מצליחים מאד, ורק עולים מעלה מעלה.

לכן, מאחר שזכינו לדעת מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי שמחזק ומעודד ומאמן ומשמח אותנו, עלינו לשמח מאד עם בן השמחה

הנכלל במקור השמחה, ועוסק לקשרנו אל שרש השמחה. ועלינו ללמד הרבה ספרי רבנו ו"ל, פי עקר ההתקרבות אל רבנו ו"ל היא רק על-ידי למוד בספריו ו"ל, (במובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), אשר פניו, שכלו וחקמתו נמצאים בתוך ספרו; לכן מי שרוצה להתקרב אל רבנו ו"ל, ילמד הרבה: "לקוטי-מוהר"ן", "ספר-המדות", "ספורי-מעשיות", "שיחות-הר"ן", ו"חיי-מוהר"ן", וישקד בזה מאד מאד. אבל אי אפשר להבין דברי רבנו ו"ל, אלא על-ידי ההקדמות של מוהרנ"ת ו"ל. לכן החוב מנח על כל בחור ובחור הרוצה להתקרב אל רבנו ו"ל, שילמד בכל יום הרבה "לקוטי-הלכות", ועל זה נאמר (נדה עג): 'כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא'; פי מי שילמד בכל יום "לקוטי-הלכות", ימשיך על עצמו אור נזיר וחיית ודבקות הבורא יתברך שמו מהעולם הבא לעולם הזה; אשרי הבחור המכניס דבורים אלו בתוך לבו, ומקימם בתמימות ובפשיטות גמורה, אשר יזכה על-ידי-זה לבוא אל תכליתו הנצחית, ויהיה צדיק הדבוק באין סוף ברוך הוא, ויהיה המאשר ביותר בחיים, אשרי לו!

הספר הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר
של הספר הזה מאור עינינו,
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד

קדושת מרן הגה"ק רבי

אליעזר שלמה

בן רבי

מנחם זאב

זצוקללה"ה

נלב"ע י"ז שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ג.ה.

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות

יואל בן ריצא רעכיל נ"י
וזוגתו

אסתר גיטל בת חיי שרה האדיא תחיל'

וילדיהם

שלמה, אלחנן חיים, מרים העניא זיסל,
שמעון, נחמן נתן, יצחק דוד, צבי,
רחל לאה, יוסף, מנחם, יחזקאל.

הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות לבם
לטובה, ויתברכו מפי אל עליון בבני חיי ומזוני
רויחא, ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי
חלציהם, אמן כן יהי רצון.